

İnternet Mizahı Bağlamında Meme Coin Görsellerinin Tasarımına İlişkin Bir Değerlendirme

An Evaluation of the Design of Meme Coin Visuals in the Context of Internet Humor

Mehmet Şamil Ağrıdağ

Yüksek Lisans Öğrencisi, Dokuz Eylül Üniversitesi,
Güzel Sanatlar Enstitüsü, Sanat ve Tasarım Anasanat Dalı,
e-posta: samilagridag@gmail.com,
ORCID: 0009-0006-7745-0722.

Ağrıdağ, M. Ş. (2026). İnternet mizahı bağlamında meme coin görsellerinin tasarımına ilişkin bir değerlendirme. *ArtDE Sanat ve Tasarım Dergisi*, 4, (s.47-59).

Özet

Dijital kültürün hızla dönüşmesi ve internet tabanlı iletişim araçlarının yaygınlaşması, mizahın üretim ve dolaşım biçimlerinde belirgin bir değişim yaratmıştır. Çevrimiçi iletişimin giderek daha görsel bir yapı kazanması, memlerin bu ortamda doğal bir ifade biçimi olarak ortaya çıkmasına olanak tanımış ve kısa sürede geniş kitlelere ulaşan görsel ürünlere dönüşmesini sağlamıştır. Sade, tekrarlanabilir ve hızlı çoğaltılmaya uygun olan bu görsel dil, memlerin tanınabilirliğini artırmış ve onların farklı dijital bağlamlarda yeniden kullanılabilir bir estetik yapı kazanmalarına zemin hazırlamıştır. Bu estetik yaklaşımın son yıllarda benimsendiği alanlardan biri de kripto projelerinde kullanılan hayvan figürleridir. İnternet mizahına özgü görsel kodlardan beslenen bu figürler, tanınırlıklarını basitleştirilmiş ifade biçimleri üzerinden kurmaktadır. Bu çalışma, söz konusu figürlerin hangi tasarım tercihlerine dayanarak oluşturulduğunu incelemekte ve Doge, Pepe, Pengu, Ape ile Simon's Cat örnekleri üzerinden biçim, kompozisyon, tipografik hiyerarşi, şekil zemin ilişkisi, renk ve ölçeklenebilirlik gibi ölçütleri değerlendirmektedir. Betimleyici literatür taraması ve nitel yaklaşımlara dayanan inceleme, internet mizahına özgü görsel kodların meme coin figürleriyle ilişkilendirilebileceği noktaları anlamak için bir kavramsal zemin sunmakta ve dijital çağda mizah üretimini şekillendiren görsel tercihler üzerine tarihsel ve kuramsal bir çerçeve oluşturmayı amaçlamaktadır.

Anahtar Sözcükler: Dijital mizah, mem, meme coin, dijital topluluklar.

Abstract

The rapid transformation of digital culture and the widespread adoption of internet-based communication tools have led to a significant shift in the production and circulation of humor. As online communication has become increasingly visual, memes have emerged as a natural mode of expression, quickly evolving into visual cultural artifacts that reach wide audiences. Characterized by simplicity, reproducibility, and ease of rapid dissemination, this visual language has enhanced the recognizability of memes and enabled their reuse across diverse digital contexts. One of the domains in which this aesthetic approach has recently become prominent is the use of animal figures in cryptocurrency projects. Drawing on visual codes specific to internet humor, these figures establish recognizability through simplified modes of expression. This study examines the design choices underlying these figures and evaluates the cases of Doge, Pepe, Pengu, Ape, and Simon's Cat according to criteria such as form, composition, typographic hierarchy, figure ground relationship, color, and scalability. Based on a descriptive literature review and qualitative analysis, the study provides a conceptual framework for understanding the intersections between the visual codes of internet humor and memecoin figures. It further aims to develop a historical and theoretical perspective on the visual preferences that shape humor production in the digital age.

Keywords: Digital humor, meme, meme coin, digital communities.

Giriş

İnternet tabanlı iletişim araçlarının yaygınlaşması, insanların çevrimiçi ortamda kendilerini ifade etme biçimlerini değiştirmiştir. Kullanıcılar artık yalnızca bilgiye erişen kişiler değildir. Aynı zamanda kendi deneyimlerini ve düşüncelerini çeşitli görsel ve metinsel yollarla paylaşan aktif katılımcılardır. Bu durum dijital ortamda kısa, doğrudan ve kolay anlaşılabilir görsel ifadelerin öne çıkmasına neden olmuştur. Görsellerin hızla çoğaltılabilmesi ve kolayca düzenlenebilmesi, kullanıcıların iletişim sürecine daha yaratıcı biçimlerde katılmasını sağlamıştır. İnsanlar gündelik olaylara verdikleri tepkilerini, duygularını ya da değerlendirmelerini basit görsel düzenlemeler aracılığıyla ifade etmeye başlamıştır. Zaman içinde bu ifade biçimi belirli bir forma kavuşmuş ve internette yaygın şekilde paylaşılan görsel kalıplar ortaya çıkmıştır. Bu görsel kalıpların en bilinen örneği memlerdir. Terimin kuramsal sahibi Richard Dawkins kavramı İngilizce literatürde *meme* olarak tanımlanmaktadır. Kavram, Dawkins'in Türkçeye çevrilen temel eserinde *mem* biçiminde çevrilmiştir. Bu çalışma da söz konusu çeviri tercihine bağlı kalmakta ve kavram metin boyunca *mem* olarak kullanılmaktadır. Memler dijital ortamda kullanıcılar tarafından yeniden üretilen, hızlı biçimde dolaşıma giren ve kısa mesajlar aracılığıyla anlam ileten görsel içeriklerdir. Memlerin sahip olduğu bu görsel nitelikler zamanla internet mizahının dışına taşarak farklı dijital alanlarda kullanılmaya başlamıştır. Kripto para ekosistemi bu alanlardan biridir. Kripto para toplulukları çoğu zaman kimliklerini görsel semboller üzerinden kurar. Bu nedenle mem kökenli hayvan figürleri meme coin projelerinde sıkça tercih edilmektedir. Doge, Pepe, Pengu, Ape ve Simon's Cat gibi figürler, geniş çevrimiçi topluluklara sahip olmaları ve yüksek düzeyde bilinirlikleri nedeniyle bu çalışmada örnek olarak seçilmiştir.

Buna karşın, küresel literatürde internet mizahının kültürel işlevlerine ve meme coin topluluklarının yapısına yönelik çalışmalar yer alsa da meme coin projelerinde kullanılan hayvan figürlerinin görsel tasarımını mizah estetiği çerçevesinde değerlendiren araştırmalar sınırlıdır. Bu çalışma bu eksik alana odaklanmaktadır. Araştırmada meme coin figürlerin biçim, kompozisyon, tipografik hiyerarşi, şekil zemin ilişkisi, renk ve ölçeklenebilirlik ölçütlerine gibi temel unsurlar üzerinden nasıl oluşturulduğu ele alınmaktadır. Doge, Pepe, Pengu, Ape ve Simon's Cat örnekleri üzerinden bu figürlerin internet mizahında zamanla oluşan görsel anlatım kalıplarıyla ilişkisi ortaya koymayı hedeflemektedir. Bu yaklaşım meme coin görsel kültürünün hangi tasarım anlayışı üzerine kurulduğunu göstermeyi ve dijital mizahın bu alandaki etkisini açıklamayı amaçlamaktadır.

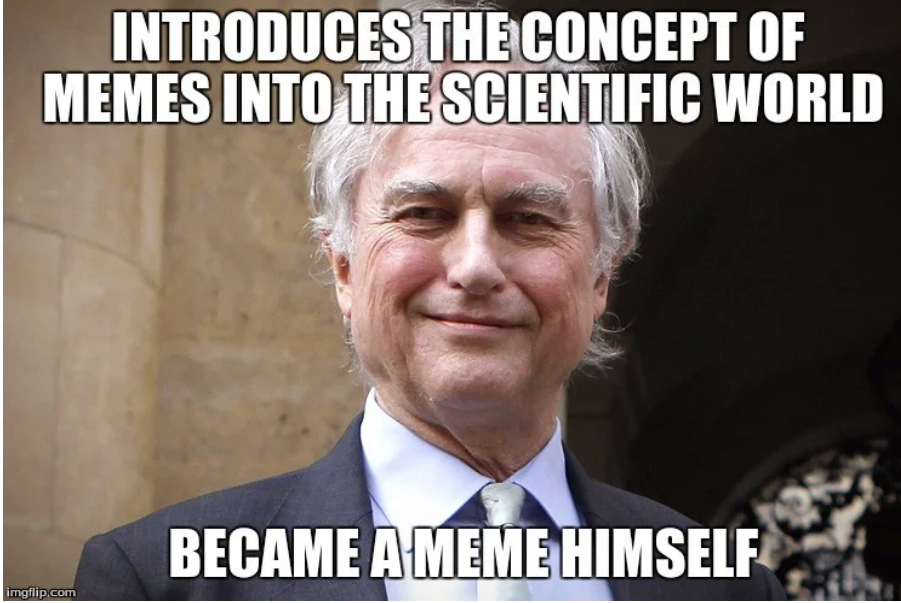
1. İnternet Mizahı: Memler ve Capsler

Mem terimi İngilizce meme sözcüğünün karşılığıdır ve ilk kez Richard Dawkins tarafından Gen Bencildir adlı çalışmada ortaya koyulmuştur (Dawkins, 2007, s.312). Dawkins memi bir kültürel iletim birimi ya da taklit yoluyla aktarılan bir birim olarak tanımlar. Bu kavramı adlandırırken Yunanca kökenli mimeme sözcüğünden yararlanır. Mimeme taklit edilen ya da çoğaltılan şey anlamına gelir. Dawkins bu sözcüğü daha kısa ve gen terimine benzer bir biçime indirerek mem olarak kullanır. Bu tercih mem kavramı ile gen kavramı arasında kurmak istediği benzetmeyle ilişkilidir. Dawkins'e göre (2007, s.312) memler genler gibi çoğalma ilkesine dayanır ancak biyolojik yollarla değil kültürel yollarla kuşaktan kuşağa aktarır. Bir fikir bir ezgi bir davranış örneği ya da bir moda eğilimi toplum içinde kişiler arasında yayıldıkça mem niteliği kazanır. Aktarım sırasında tam kopyalama gerçekleşmediği için her yeniden aktarım küçük değişimlere yol açabilir. Bu değişim memlerin zaman içinde yeni biçimler almasını ve farklı bağlamlarda yeni anlamlar üretmesini sağlar.

Bu yaklaşım kültürel iletilerin durağan ve değişmez yapılar olmadığını açık biçimde ortaya koyar. Bir ifade ya da görsel dolaşıma girdiğinde birebir kopyalanarak aktarılmaz. Her yeniden kullanım, içeriğin bağlamına ve kullanıcıya bağlı olarak belirli ölçüde dönüşüme uğramasına neden olur. Dawkins bu durumu bir melodinin farklı biçimlerde söylenebilmesi, bir sözün farklı bağlamlarda farklı anlamlar kazanabilmesi ya da bir görselin yeni metinlerle birleşerek yeniden yorumlanabilmesi üzerinden açıklar (Dawkins, 2007, s.312). Bu nedenle mem kavramı kültürü sabit bir yapı olarak değil, sürekli dönüşen ve yeniden üretilen bir süreç olarak tanımlar. Kültürel içerikler toplumsal dolaşım içinde ilerledikçe yeni biçimler kazanır ve önceki kullanımlardan ayrılan anlam katmanları üretir. Yılmaz'a göre memler kullanıcılar tarafından yeniden düzenlenen ve her dolaşımında farklı bir kültürel görünüm kazanan dinamik yapılarıdır (Yılmaz, 2017, s.186). Bu çerçevede mem, kültürel aktarım sürecinde değişime açık ve süreklilik içinde yeniden şekillenen bir yapı olarak değerlendirilebilir.

Bunların yanı sıra, mem kavramında Dawkins'in temel amacı kültürel aktarımın işleyişini açıklamaktır. Ancak geliştirdiği kavram günümüzde özellikle dijital kültür bağlamında çok daha görünür hale gelmiştir. İnternette insanlar düşüncelerini ve duygularını çoğu zaman kısa ve doğrudan yollarla

ifade eder. Bir görsel bir sözcük ya da kısa bir ifade hızla yayılabilir. Bu yayılma süreci mem kavramının işleyiş düzeyinde nasıl çalıştığını anlamayı kolaylaştırır. İnternet ortamında paylaşılan bir içerik farklı kullanıcılar tarafından yeniden düzenlendiğinde memin çoğalma ve çeşitlenme mantığı açık biçimde gözlemlenebilir.

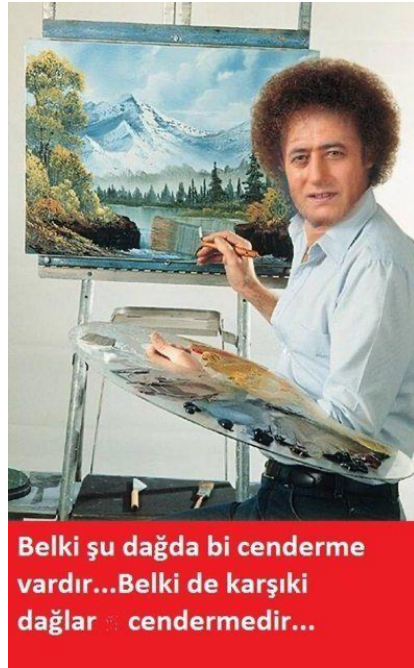
Görsel 1. Imgflip. (2016). "Richard Dawkins meme" (Çevrimiçi görsel).
<https://imgflip.com/i/1hq1d>

Bu kuramsal çerçeveyi daha somut hale getirmek için Görsel 1’de yer alan mem’i ele almak açıklayıcı olacaktır. Görsel 1’de Richard Dawkins’in fotoğrafı üzerinde *Introduces the concept of memes into the scientific world / Became a meme himself* ifadesi yer alır. Bu görsel, mem kuramının kendi üzerine dönerek yeni bir mizah üretmesine örnek oluşturur. Dawkins’in mem kavramını bilimsel dünyaya tanıtması ve daha sonra kendisinin de memleşmesi mem kuramının değişen yapısının doğrudan bir göstergesidir. Görsel 1 örneği bu nedenle memlerin soyut bir kavram olmaktan çıkıp kültürel üretim içinde yaşayan bir olguya dönüştüğünü açık biçimde gösterir. Bu durum memin yalnızca kuramsal bir kavram olmadığını aynı zamanda kullanıcıların eylemleriyle sürekli dönüşen bir içerik türü olduğunu ortaya koyar. Dijital ortamlarda görülen bu dönüşüm memlerin kısa ve açık bir anlatı sunmasıyla doğrudan ilişkilidir. Bir mem izleyicinin hemen kavrayabileceği bir görsel kod ve dilsel yapı içerir. Bu özellik memlerin hem kolay üretilmesini hem de hızla yayılmasını mümkün kılar. Böylece memler kültürel aktarımın nasıl gerçekleştiğini incelemek için işlevsel bir örnek haline gelir.

Mem üretimi yerel kültürlerde farklı biçimler alabilir. Türkiye’de yaygın kullanılan caps içerikleri bu sürecin yerel bir uygulamasını oluşturur. Caps mem mantığıyla benzer bir işleyiş gösterir ancak yerel dilsel kullanım ve kültürel bağlam nedeniyle ayrı bir kategori olarak değerlendirilir. Caps bir görüntünün üzerine kısa bir ifadenin eklenmesiyle oluşturulan ve çoğu zaman güncel bir duruma gönderme yapan bir anlatı biçimidir (Kırık ve Saltık, 2018, s.105). Caps üretim süreci belirli bir görüntünün kısa bir ifadeyle yeniden düzenlenmesine dayanır. Bu süreç memlerde görülen uyarılma ve dönüştürme mekanizmalarıyla aynı doğrultuda ilerler. Bir görüntü farklı kullanıcılar tarafından defalarca düzenlendiğinde ortaya çıkan çeşitlilik memin varyasyon mantığını görünür kılar. Böylece caps hem memin temel işleyişini destekleyen hem de bu işleyişi yerel kültürel bağlamda yeniden üreten bir ifade biçimi haline gelir.

Türkiye’de *internet meme* kavramı yaygın biçimde kullanılmaz ve bu kavramın yerine çoğunlukla *caps* sözcüğü tercih edilir. Caps kelimesi İngilizcedeki *capture* ve *screenshot* sözcükleriyle ilişkilendirilir. Capture kelimesi Türkçede farklı anlamlara sahip olsa da bu bağlamda *el konulan görüntü* anlamına karşılık gelir. Screenshot sözcüğü ise *ekran görüntüsü alma* eylemini ifade eder (Aktaş, 2016, s.6). Sosyal medya ortamlarında yer alan kırmızı şerit üzerine yerleştirilmiş kısa ifadeler ve bunlara eşlik eden fotoğraflar bu kullanımın temel örnekleridir. Bu biçimde üretilen caps içerikleri dünya genelindeki internet meme türleriyle tam olarak aynı olmasa da resim ve yazının bir araya getirildiği bir meme biçimi

olarak değerlendirilir. Bu yönüyle caps, internet memelerinin yerel bağlamda edinmiş olduğu işlevsel ve kültürel uyarılmanın önemli bir örneğini sunar.

Görsel 2. Habertürk. (2014). "Mahmut Tuncer capsleri" (Çevrimiçi görsel).

<https://www.haberturk.com/galeri/yasam/439711-mahmut-tuncer-capsleri-mahmut-tuncer-komik-capsleri-komik-capsler-halay-capsleri/1/7>

Görsel 2’de yer alan Mahmut Tuncer montajlı caps, dijital mizahın nasıl işlediğini açık biçimde gösterir. Bob Ross figürü ile Mahmut Tuncer’in yüzünün birleştirilmesi kültürel referansların kullanıcılar tarafından yeniden düzenlendiğini ortaya koyar. Caps’in altındaki ifade gündelik dile dayanır ve yerel mizahın özelliklerini taşır. Bu nedenle caps mem mantığının Türkiye bağlamında yeniden üretildiği bir örnektir. Mem kavramı kültürel aktarımı açıklayan kuramsal bir yapıdır ve içerik türüne bağlı değildir. Kültürel birimlerin nasıl çoğaldığını ve her yeni bağlamda nasıl dönüştüğünü anlamak için kullanılır. Caps ise bu mekanizmanın Türkiye’deki somut karşılığıdır. Mem soyut bir kavramsal düzeyi temsil eder. Caps ise bu düzeyin gündelik kullanımda aldığı biçimi gösterir. Kırık ve Saltık (2017 s.101) dijital ortamın farklı sosyal grupları aynı uzamda buluşturarak mem kültürüne ortak bir anlam alanı oluşturma kapasitesi kazandığını belirtir. Bu tespit caps’in mem yapısının yerelleşmiş bir ifadesi olduğunu destekler. Bu çerçevede caps meminin alt türü değildir. Caps, mem mantığının yerel kültürde aldığı özgün biçimidir.

Sonuç olarak memlerin kültürel aktarım mekanizmasını açıklayan kuramsal niteliği ile capslerin Türkiye’deki somut üretim süreci birlikte düşünüldüğünde dijital mizahın nasıl işlediği bütüncül biçimde anlaşılabilir. Görsel 1 ve Görsel 2 bu sürecin farklı düzeylerdeki iki örneğini oluşturur. Dawkins’in memleşmesi meminin kendi kavramı üzerinden yeniden anlam kazanmasını gösterirken Mahmut Tuncer caps’i kültürel referansların yerel mizahla nasıl birleştiğini ortaya koyar. Böylece mem kuramı ve caps pratiği dijital kültürün dinamiklerini açıklamak için birbirini tamamlayan iki analiz alanı oluşturur.

2. Meme Coin Nedir?

Meme coin kavramı kripto para ekosisteminde ortaya çıkan özel bir dijital varlık türünü ifade etmektedir (Stencel, 2025, s.102). Varlık olmasının yanı sıra, Meme coinler kültürel, toplumsal ve estetik süreçlerin etkisiyle anlam kazanır. İlk bakışta mizah temelli bir girişim gibi görünseler de zaman içinde çevrimiçi toplulukların katılım biçimleriyle birleşerek daha geniş bir etkileşim alanı oluşturmuştur. Meme coinlerin en belirgin özelliği değerlerinin yalnızca ekonomik ölçütlerle açıklanamamasıdır. Kullanıcı davranışları ve topluluk etkileşimleri bu varlıkların değer üretim sürecinde belirleyici bir rol oynar (Stencel, 2023, s.5). Kripto varlıklarda görülen sürü davranışı ve spekülasyon yönelimlerin fiyat oluşumunda etkili olduğuna ilişkin bulgular bu durumu destekler ve meme coinlerin kültürel katılım ile ekonomik değer arasında işleyen bir yapı oluşturduğunu gösterir (Haykır ve Yağlı, 2022, s. 6). Bu nedenle meme coinler

kullanıcıların hem eğlence hem iletişim hem de kimlik kurma süreçlerinde aktif rol aldığı özgün bir dijital alan yaratır ve kripto ekosistemi içinde ayrı bir konum edinir.

Bu kategorinin geniş kitlelerce tanınması Dogecoin'in ortaya çıkışıyla hız kazanmıştır. 2013 yılında bir şaka amaçlı olarak tasarlanan Dogecoin kısa süre içinde büyük bir kullanıcı topluluğu çekmiş ve dijital kültürle finansal yapının iç içe geçtiği yeni bir deneyim oluşturmuştur. Dogecoin'in hızlı yayılımı meme coinlerin yalnızca teknik bir yenilik olarak görülmesini engellemiş, mizah, paylaşım hızı ve yoğun kullanıcı etkileşimi gibi dijital kültüre özgü unsurların bu süreci belirgin biçimde etkilediğini göstermiştir. Bu bağlam Dogecoin'in kültürel kabul süreçleriyle şekillenen bir değer ürettiğini ortaya koyar ve kripto varlıkların yalnızca teknik kapasiteyle açıklanamayacağını gösteren bir örnek oluşturur (Nani, 2022, s.1721).

Meme coinlerin Dogecoin sonrasında hızla yaygınlaşması çevrimiçi toplulukların etkileşim yapılarıyla doğrudan ilişkilidir. Kullanıcılar dijital ortamda ortak semboller, paylaşılan referanslar ve kolektif mizah aracılığıyla kimlik oluşturur. Bu durum, belirli semboller etrafında hızlı bir biçimde topluluk oluşmasını mümkün kılar (Phillips ve Milner, 2017, s.8). Bu nedenle meme coin projeleri yalnızca yatırım amacıyla değil aynı zamanda sosyal bir katılım biçimi olarak benimsenir. Böyle bir katılım kullanıcıların projeye duygusal ve sembolik bağ kurmasına zemin hazırlar ve ekonomik değer topluluk davranışlarıyla birlikte belirlendiği bir yapı ortaya çıkar. Bu durum meme coinlerin yalnızca piyasa hareketleriyle anlaşılmasını yetersiz kılar ve kültürel bağlamın projelerin sürdürülebilirliğinde belirleyici olduğunu gösterir.

Topluluk temelli etkileşim, meme coinlerin görsel kimlik üzerinden kurduğu estetik yapıyı destekler. Dijital platformlarda yaygın biçimde dolaşıma giren meme coin figürleri kullanıcıların hızla tanıdığı ve kolayca yeniden üretebildiği görsel öğelerdir. Shifman, memlerin geniş kitleler arasında hızla yayılan ve kullanıcıların ortak bir anlam çerçevesi oluşturmasını sağlayan kültürel birimler olduğunu belirtir (Shifman, 2014, s.7). Bu çerçevede meme coin projelerinde kullanılan sade, tekrarlanabilir ve duygusal tepki uyandırmaya elverişli figürler, kullanıcıların projeye ilişki kurmasını ve onu benimsemesini kolaylaştırır. Böylece meme coinler teknik altyapı ile dijital kültürün estetik tercihlerini bir araya getiren çok katmanlı bir yapı sergiler.

Bu bilgiler neticesinde, meme coinini yalnızca bir kripto para türü olarak ele almak yetersiz olacaktır. Meme coinler dijital kültürün topluluk oluşturma biçimlerini, görsel kimlik kurma süreçlerini ve sembolik katılım alışkanlıklarını içeren kapsamlı bir olguyu temsil eder. Bu nedenle meme coinlerin değeri ekonomik, kültürel ve estetik etmenlerin birleştiği çok boyutlu bir yapı içinde üretilir. Kavramın tam anlamıyla kavranması çevrimiçi etkileşim biçimlerinin, görsel sembollerin kimlik kurmadaki işlevinin ve mizah temelli içeriklerin kripto ekosisteminde oluşturduğu sosyoekonomik etkilerin incelenmesini gerektirir.

3. Meme Coin Hayvan Figürleri İncelemeleri

İnceleme, biçim, kompozisyon, tipografik hiyerarşi, şekil zemin ilişkisi, renk ve ölçeklenebilirlik ölçütlerine dayanmaktadır. Bu ölçütler, mem temelli figürlerin dijital ortamda tanınabilirlik üretme biçimlerini ve kripto para kimliğiyle kurdukları görsel uyumu karşılaştırmalı olarak değerlendirmek için kullanılmıştır.

Bu bağlamda biçim, figürün temel geometrik yapısını ve dış hatlarını ifade eder. Biçim, izleyicinin ilk anda algıladığı görsel bileşenlerden biridir ve özellikle silüet düzeyinde ne kadar açık ve sade ise tanınabilirlik o ölçüde artar (Wong, 1993, s.7). Bu nedenle bu çalışmada meme coin figürlerinde baş ve gövdenin ne ölçüde ayrıntılardan arındırılarak temel geometrik biçimlere indirildiği, figürlerin hem tanınabilirliğini hem de meme estetiğiyle uyumunu değerlendirmek için kullanılan temel biçimsel göstergelerden biri olarak ele alınmıştır.

Biçimle yakından ilişkili olan kompozisyon, figürün, olası yazı öğelerinin ve çerçevenin yüzey üzerindeki konumlarını ve bu öğeler arasındaki görsel dengenin nasıl kurulduğunu açıklar. Kompozisyon, bakışın önce nereye yöneldiğini, hangi öğenin odak noktası hâline geldiğini ve görsel ağırlığın yüzeyde nasıl dağıldığını belirleyen temel bir tasarım aracıdır. (Arnheim, 1974, s.23) Bu çalışmada biçim ve kompozisyon birlikte ele alınmıştır. Her bir logoda figürün coin formu içindeki konumu ve yüzeyde hangi öğenin görsel olarak öne çıktığı incelenmiştir.

Tipografik hiyerarşi ise, logoda metin bulunduğu durumlarda harf ve kelimelerin figürle ve birbirleriyle kurduğu öncelik ilişkisini tanımlar. Yazı karakteri, punto, kalınlık ve boşluk düzeni gibi kararlar, izleyicinin hangi metni önce gördüğünü ve bu metni marka adı ya da açıklayıcı unsur olarak nasıl konumlandığını doğrudan etkiler (Lupton, 2024, s.132). Meme coin logolarında metin çoğu zaman hem para adını hem de mem kökenine gönderme yapan ifadeleri içerdiği için tipografik hiyerarşi, hangi bilginin önce okunduğunu ve figürle nasıl bütünleştiğini anlamak açısından önemli bir ölçüt olarak kullanılmıştır.

Şekil zemin ilişkisi, figürün arka plandan ne ölçüde ayrıştığını ve hangi bileşenin ön plan, hangisinin arka plan olarak algılandığını açıklayan algısal bir ilkedir. Gestalt yaklaşımı içinde şekil zemin ayrımı, görsel dengenin ve odaklanmanın temel boyutlarından biri olarak ele alınır. Figürle zemin arasındaki sınır bulanıklaştığında tanınabilirlik zayıflar, sınır netleştiğinde ise algı süreci hızlanır (Arnheim, 1974, s.222). Bu çalışma, meme coin figürlerinin farklı arka plan renklerinde ve farklı ekran türlerinde ne kadar net seçildiğini değerlendirmek için şekil zemin ilişkisini temel bir ölçüt olarak kullanmaktadır.

Renk, hem şekil zemin ayrımını güçlendiren teknik bir unsur hem de duygusal çağrışım üreten bir ifade aracıdır. Renk kuramı literatüründe ton, açıklık koyuluk ve doygunluk arasındaki karşıtlıklar, dikkat odağı oluşturmak ve bütünlük hissi üretmek için başlıca araçlar olarak tanımlanır. Özellikle sınırlı palet kullanımı ve tamamlayıcı kontrastlar, logolarda hem okunurluğu artırmak hem de markaya özgü bir atmosfer kurmak amacıyla tercih edilir (Itten, 1970, s.74).

Bu bağlamda meme coin figürlerindeki renk kullanımı, bir yandan figürün zeminden hangi karşıtlık düzeyiyle ayrıldığını, diğer yandan da altın, yeşil ya da kırmızı tonlarının finansal değer, sevimlilik ve seçkinlik algılarıyla nasıl ilişkilendirildiğini ortaya koyacak biçimde ele alınmaktadır.

Ölçeklenebilirlik, logonun farklı boyutlarda, farklı ekran çözünürlüklerinde ve farklı kullanım türlerinde tanınabilirliğini koruma kapasitesi olarak tanımlanır. Güncel logo tasarımı tartışmalarında ana logoya bağlı olarak üretilen ve farklı ortamlarda niteliğini kaybetmeden kullanılabilen logo varyasyonları ile esnek kimlik yaklaşımları, ayrıntı düzeyinin sınırlandırılmasını, temel konturların korunmasını ve gerektiğinde daha sade sürümlere geçilmesini önemli ilkeler olarak öne çıkarır (Johnson, 2022). Meme coin figürlerinde tercih edilen sade hatlar ve düşük ayrıntı düzeyi, bu logoların küçük ikonlardan geniş ekran uygulamalarına kadar uzanan bir yelpazede görsel kimliklerini ne ölçüde tutarlı biçimde sürdürebildiğini değerlendirmek açısından ölçeklenebilirliği işlevsel bir ölçüt haline getirir.

4.1 Dogecoin Figürü Shiba Inu

Görsel 3. CoinMarketCap, Dogecoin, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.

Dogecoin logosu, altın tonlarında dairesel bir coin yüzeyi üzerine yerleştirilen Shiba Inu figürü ve bu figürün önünde konumlanan yarı saydam D harfinden oluşan üst üste bindirilmiş üç görsel katmanın bir araya geldiği bütünleşik bir kompozisyon ile tasarlanmıştır (Görsel 3). Bu katmanlı yapı logonun biçimsel özelliklerinin değerlendirilmesi için temel bir çerçeve oluşturur. Biçim ölçütü açısından bakıldığında yüzün dış hatlarının sadeleştirildiği ve figürün silüet düzeyinde kolay tanınabilir bir yapıya sahip olduğu görülür. Dairesel biçim figürü kapalı bir yüzeye yerleştirir ve logoyu karakter

betimlemesinden çok parasal değere gönderme yapan bir işaret niteliğine yaklaştırır. Figürün kadrajı tamamen doldurmaması ikon etkisini güçlendirir ve mem kökenli tanınabilirliği destekler.

Kompozisyon açısından figür, coin yüzeyi ve tipografik öğenin birlikte oluşturduğu dengeli bir düzen sergiler. Shiba Inu yüzü merkezde yer almasına rağmen yüzeyin tamamını kaplamaz. Bu yerleşim yüzün fotoğraf temelli niteliğini azaltır ve figürü dijital ortama uyarlanmış bir vektör çizimine yaklaştırır. Böylece yüz, grafik bir sembol işlevi kazanır ve logonun genel yapısında çok odaklı bir düzenin oluşmasına katkı sağlar.

Bu biçimsel çözümlenin ardından kompozisyonun tipografik öğeyle kurduğu ilişki daha belirgin hale gelir. Yarı saydam D harfi figürün üzerine yerleşerek figür ile harf arasında açık bir öncelik ilişkisi oluşturur. Harfin kapladığı geniş yüzey izleyicinin önce tipografik işareti okumasını sağlar. Yüz ise ikinci katmanda belirir. Bu hiyerarşi kripto para kimliğinin öne çıkarıldığını ancak mem kökenli figürün görünürlüğünün korunduğunu gösterir. Böylece kompozisyon içinde başlayan çok odaklı yapı tipografik hiyerarşi ile güçlenir.

Bu görsel hiyerarşi şekil zemin ayrımıyla daha da belirginleşir. Dairesel altın yüzey arka planı tanımlar. Shiba Inu yüzü bu zemin üzerinde açık biçimde ayrışan ana figürdür. D harfi ise figürün önünde yer alan tipografik şekil olarak görünür. Katmanlar arasında sınırların net olması hem kompozisyonun hem tipografik düzenin desteklediği bir ayrışmayı mümkün kılar. Zemin, figür ve tipografi arasında kurulan bu açık ayrım Gestalt yaklaşımının öngördüğü seçilebilirlik ilkesine uygundur ve logonun farklı ekranlarda okunabilirliğini artırır (Behrens, 1998, s.300).

Şekil zemin ayrımının sağladığı açıklık renk düzeniyle birleştiğinde daha kararlı bir bütünlük oluşur. Altın tonları parasal değer düşüncesini güçlendirir ve coin formunun ağırlığını belirginleştirir. Figürde yer alan açık bej ve krem tonları yüzü yumuşak bir estetik alana taşır. Bu tonların zeminle kurduğu karşıtlık figürün ayırt edilebilirliğini artırır. Renklerin üstlendiği bu işlev kompozisyon içinde kurulan odak ilişkileriyle uyum gösterir ve tipografik yapıyı destekler.

Bu renk dengesi ölçeklenebilirlik açısından da olumlu bir sonuç üretir. Figürün çizgisel örgüsü sade tutulmuştur. Konturlar nettir, ton alanları geniştir ve ayrıntı yoğunluğu düşüktür. Bu yapı küçük boyutlarda da yüksek çözünürlükte de formun korunmasına yardımcı olur. D harfinin geniş tipografik yapısı küçük ölçeklerde okunabilirliği sürdürür. Böylece kompozisyon, tipografi, şekil zemin ilişkisi ve renk düzeni ölçeklenebilirlik ölçütüyle birlikte çalışan bir bütün oluşturur.

Bu bütünlük yapı Dogecoin logosunun dijital dolaşım içinde güçlü bir kimlik kazanmasına katkı sağlar. Figürün yüz ifadesi hızlı bir mizahi yakınlık üretir. D harfi parasal birimi görünür kılar. Daire formu genel yapıyı dengeler. Renk ilişkisi figür ile zemin arasında açık bir ayrım oluşturur. Bu unsurların birlikte işlenmesi logoyu hem mem estetiğine özgü tanınabilirlik, hem kripto para kimliğinin gerektirdiği açıklık açısından işlevsel bir örnek haline getirir. Bu nedenle Dogecoin logosu dijital kültürde yaygın biçimde başvurulan bir referans noktasına dönüşür.

4.2 Pepe Figürü

Görsel 4. CoinMarketCap, PepeCoin, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.

Pepe Coin logosu madalyon formunda kurgulanmış dairesel bir yüzey, dış çerçeveyi çevreleyen tipografik halka ve merkezde yer alan Pepe yüzünden oluşan üç katmanlı bir yapı ile tasarlanmıştır. Bu yapı karakterin internet kültüründeki yerleşik görünümünü tamamen dönüştürmek yerine onu finansal

bir işaret mantığıyla yeniden çerçevelemeyi amaçlayan bir süreklilik stratejisine dayanır. Pepe'nin tanınan yüzünün korunması figürü mem dolaşımı içinde sahip olduğu kültürel bağlamdan koparmadan yeni bir değer alanına taşır. Dairesel biçim ise geleneksel para imgelerinin sunduğu tanıdık çerçeveyi çağrıştırarak figürü yalnızca bir mem yüzü olmaktan çıkarır ve sahiplik ile değer üretimi düşüncesiyle ilişkili bir işaret düzlemine yerleştirir. Meme coinlerin kültürel kökenli sembolleri finansal kimlik oluşturma süreçlerinde yeniden konumlandırıldığı ve bu nedenle hem kültürel bir nesne hem de finansal bir araç işlevi gördüğü belirtilmektedir (Long vd., 2024, s.3).

Bu biçimsel çerçeve kompozisyon düzeniyle uyumlu biçimde çalışır. Pepe yüzünün merkeze yerleştirilmesi bakışın odaklandığı temel alanı belirler. Dış halka bu merkezi vurgulayan bir sınır oluşturur ve figür için dengeli bir çerçeve üretir. Yüz ifadesinin belirgin bir duygu kodu taşıması kompozisyon açısından işlevsel bir belirsizlik alanı yaratır. Gözlerin yana kayması ve ağız çevresindeki hafif kıvrım figürün farklı bağlamlarda yeniden okunmasına uygun bir nötr ifadeye işaret eder. Bu çok anlamlılık Pepe'nin internet dolaşımında kazandığı esneklikle uyumludur ve logonun tek yönlü bir mesaj vermek yerine karakterin kültürel çağrışımlarının sürdürülmesine olanak tanır.

Bu esnekliğin sürdürülebilmesi figürün biçimsel sadeleştirilmesiyle desteklenir. Yüz ayrıntılı bir illüstrasyon mantığıyla değil yumuşak konturlar ve sınırlı gölgelendirmeyle oluşturulmuştur. Gölge kullanımı yüzeyde hafif bir hacim duygusu yaratacak düzeyde tutulmuş ve aşırı detaydan kaçınıldığı gözlemlenmektedir. Böylece figür çizgi film estetiğine yakın ancak logo işlevi için uygun biçimde sadeleştirilmiş bir grafik simgeye dönüşmektedir. Bu sadeleştirme özellikle küçük ölçekte kullanılabilirliği artırır. Figür dijital arayüzlerde, ikonlarda ve hızlı akan içerik ortamlarında biçimsel bozulma yaşamadan seçilebilir kalır.

Renk düzeni bu yapıya hem tanınabilirlik hem de şekil zemin ayrımı açısından tutarlı bir destek oluşturur. Yüzde kullanılan açık ve koyu yeşil tonları karakterin internet kültüründeki bilinen kimliğini sürdürür. Ağız bölümündeki turuncu kırmızı renk geçişli vurgu merkezde kontrollü bir odak yanılması yaratır ve yüzün dikkat alanını belirginleştirir. Arka plandaki yumuşak geçişlerin figürü öne çıkaracak biçimde konumlanması görsel ayrımı netleştirir. Metalik gri dış çerçeve ise madalyon hissini güçlendirir ve para imgeleriyle ilişkilendirilen çevresel bir değer alanı oluşturur.

Bu renk ve biçim ilişkisi tipografik katmanla bütünleşir. Dış halkada yer alan *PEPE COIN* ve *RARE PEPE* ifadeleri figürü çevreleyen bir ad çemberi olarak gözlemlenmektedir ve karakteri doğrudan kripto para kimliğine bağlayan açıklayıcı bir tasarım bileşeni üretir. Çember şeklinde yazılmış tipografik karakterler figürün yumuşak konturlarıyla uyum sağlar. Yüksek doygunluklu vurgu rengi ise metalik zemin üzerinde okunurluğu artırır ve yazı katmanının görünürlüğünü sağlar. Bu düzenleme figür ve metin arasında kurulan kimlik bağını görsel olarak pekiştirir.

Bu bütünlük içinde Pepe Coin logosu karakterin internet kültüründeki görsel mirasını koruyan bir süreklilik stratejisini coin formu, tipografik çerçeve, kontrollü renk kontrastı ve sadeleştirilmiş çizim dili üzerinden kripto para bağlamına taşır. Yüz ifadesinin nötr yapısı ve düşük detay yoğunluğu figürün hızlı tanınmasına ve farklı dijital ölçeklerde kararlı biçimde kullanılmasına olanak tanır. Böylece logo hem mem estetiğine özgü esnekliği hem de finansal kimlik göstergesi olma işlevini tek bir tasarım içinde bir araya getirir.

4.3 Pudgy Penguins Figürü Pengu

Görsel 5. CoinMarketCap, *Pudgy Penguins*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü).
CoinMarketCap.

Pengu figürü kompozisyon düzeyinde baş ve gövdenin tek bir bütünlük form olarak algılandığı sade bir kompozisyon olarak gözlemlenmektedir. Figür merkeze yakın konumlandırılmış ve arka plan neredeyse tamamen boş bırakılmıştır (Görsel 5). Böylece bakış herhangi bir metin ya da eşlik eden öğe tarafından bölünmeden doğrudan karaktere yönelir. Gövdenin alt kısmının kadraj dışında kalması figürü tam beden bir anlatıdan uzaklaştırır ve yüz bölgesinin iletişim yükünü artırır. Yuvarlatılmış hatlar sertlik hissini azaltır ve figürü yumuşak bir silüet içinde toplar. Arka planın tek ve açık bir tonda tutulması şekil zemin ayrımını güçlendiren basit fakat etkili bir düzen üretir.

Görsel bütünlük tipografik bir öğenin bulunmamasıyla daha da pekişir. Tüm hiyerarşi figürün kendi iç düzeni üzerinden okunmaktadır. İzleyici önce genel formu, ardından yüzü ve en sonunda küçük ayrıntıları ayırt eder. Bu yüz düzeni özellikle gözler üzerinden tanımlanır. Başın oranına göre büyütülmüş gözler içlerindeki yansıma noktalarıyla canlılık etkisi üretir. Küçük turuncu gaga ikinci bir odak noktası oluşturur ancak belirgin bir duygu ifadesi taşımaz. Kaş ya da ağız çizgisi gibi ifadeyi sabitleyen öğelerin bulunmaması karakteri tek bir duyguyla özdeşleşmekten uzaklaştırır. Bu nötr alan Pengu'nun farklı bağlamlarda yeniden yorumlanmasına olanak tanır. Böylelikle figür hem genel penguen imgelerini çağrıştıran gövde formunu korur hem de çizgi film estetiğine yaklaşan oran ve renk kullanımıyla çevrimiçi kültürde yaygınlaşan sevimli maskot tipine yaklaşır.

Bu yapıyı destekleyen bir diğer unsur sınırlı renk paletiyle oluşturulmasıdır. Açık mavi tonlar baş ve yan yüzelerde gövdenin sınırlarını belirginleştirirken beyaz yüz ve göğüs alanı temiz bir yüzey etkisi oluşturur ve küçük öğelerin seçilebilirliğini artırır. Turuncu gaga soğuk renk düzeni içinde dikkat çeken tek sıcak vurgu olarak yüzün merkezini öne çıkarır. Göz çevresindeki siyah konturlar ve koyu tonlar bakış yönünü belirgin kılar. Renk geçişlerinin yumuşak tutulması ve paletin sınırlı olması figürün küçük boyutlarda da ayırt edilebilirliğini destekler. Dış silüetin kalın siyah çizgiyle tanımlanması açık renk arka plan üzerinde net bir kenar kontrastı üretir ve ikon boyutunda kullanım için gerekli olan sınır belirginliğini sağlar.

Bu özelliklerin bir araya gelmesi Pengu figürünün ölçeklenebilirlik açısından elverişli bir tasarım sunduğunu gösterir. Düşük detay yoğunluğu, geniş renk alanları ve net konturlar figürün hem büyük formatlarda hem de küçük dijital ikonlarda biçimsel bütünlüğünü korumasına olanak tanır. Basit form yapısı kullanıcıların figürü temel dijital araçlarla yeniden üretmesini kolaylaştırır. Bu da karakterin çevrimiçi ortamda farklı varyasyonlarla dolaşıma girmesini destekleyen bir koşul yaratır. Sonuç olarak Pengu sevimlilik vurgusunu taşıyan, duygusal olarak belirli bir ifadeye sabitlenmeyen ve farklı bağlamlara uyum sağlayabilen bir figür niteliği kazanır. Bu özellikler onu meme coin bağlamında kullanılmaya uygun ve kolay yayılabilir bir görsel kimlik örneği haline getirir.

4.4 Apecoin Figürü Bored Ape

Görsel 6. CoinMarketCap, ApeCoin, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.

ApeCoin logosu, dairesel bir zemin üzerine yerleştirilmiş maymun kafatası figürü etrafında görselleştirilmiştir. Kompozisyon merkezde konumlanan bu figüre odaklanır ve arka planı onu destekleyen ikincil bir katman olarak kullanır. Daire formu, kripto para bağlamında sık görülen *coin* metaforunu görsel olarak sürdürür. Arka planda yer alan dalgalı çizgiler, dairenin sınırlarını takip eden ritmik bir yapı oluşturur ve düz bir yüzey yerine hafif bir hareket hissi verir. Çizgilerin yoğunluğu ve

kalınlığı figürü bastırmayacak düzeydedir. Böylece maymun kafatası, kompozisyonun birincil odak noktası olmaya devam eder (Görsel 6).

Logoda herhangi bir yazı ya da harf bulunmaz. Bu nedenle tipografik bir hiyerarşi yerine tamamen görsel öğeler arasında kurulan bir öncelik sırası söz konusudur. İzleyici önce beyaz figürü, ardından arka plandaki mavi çizgileri algılar. Metnin bulunmaması, kafatasını hem simge hem de marka işareti olarak öne çıkarır. Kimlik bilgisi, doğrudan figürün kendisine yüklenmiştir.

Şekil zemin ilişkisi, yüksek renk karşıtlığı üzerinden belirlenmektedir. Arka plan, farklı tonlarda mavi çizgilerle kaplı geniş bir alan olarak gözlemlenmektedir. Tonlar birbirine yakın tutulduğu için bu alan tek bir mavi zemin gibi algılanır. Beyaz maymun kafatası bu zemin üzerinde net bir ön plan etkisi üretir. Dış konturun ve iç çizgilerin belirgin oluşu, figürün sınırlarını açık biçimde ortaya koyar. Böylece logo, farklı arka planlarda da ayırt edilebilir kalabilecek bir şekil zemin ayrımı sunar.

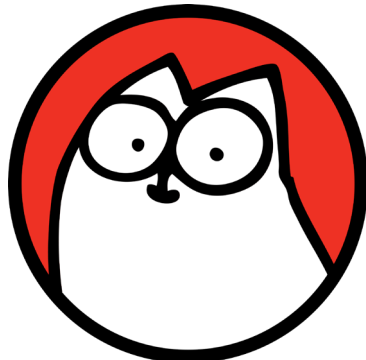
Renk kullanımı iki ana renkle sınırlıdır. Mavi arka plan istikrarlı ve sakin bir zemin oluşturur. Beyaz figür, bu zemin üzerinde hem biçimsel hem de anlamsal olarak ayrışır. Bu iki renk arasındaki kontrast, logonun küçük boyutlarda bile görülmesini ve tanınmasını kolaylaştırır. Renk paletinin sınırlı tutulması, görsel karmaşıklığı azaltır ve logoya sade bir görünüm kazandırır. Bu tür sınırlı ve temiz paletler, markaların kurumsal kimliklerinde sıkça başvurdukları bir çözümdür. ApeCoin örneğinde de logo, mem kökenli projelere özgü çok renkli ve dağınık görsel dilden uzaklaşarak daha kontrollü bir renk düzeni sunar.

İkonografik açıdan bakıldığında, maymun kafatası figürü *maymun* temasını korurken canlı bir karakterden ziyade iskelet formu üzerinden temsil kurar. Yüz ifadesi yoktur, göz çukurları ve dişler grafik işaretler halinde basitleştirilmiştir. Bu seçim, Doge veya Pengu gibi sevimlilik merkezli figürlerden farklı bir anlam alanı yaratır. Mizah doğrudan yüz ifadesiyle verilmez. Figür, daha çok bir sembol gibi davranır. Bu durum, logoyu yalnızca mem mizahına dayalı bir işaret olmaktan çıkarır ve daha mesafeli, markalaşmaya uygun bir görünümle ilişkilendirir. *Ape* temasının NFT kültüründeki yaygınlığı düşünüldüğünde, iskelet formu bu kültürde yerleşik olan ikonografiyi sürdürür ve ApeCoin'i bu görsel gelenekle bağlantıda tutar.

Çizgisel sadelik, logonun ölçeklenebilirliğini destekleyen temel unsurlardan biridir. Kafatası, gölgelendirme ve ince detaylardan arındırılmıştır. Form birkaç ana kontur ve boşluk üzerinden tanımlanır. Bu yapı, logonun küçültüldüğünde de bozulmadan kalmasını sağlar. Arka plandaki dalgalı çizgiler daha ince bir yapıya sahiptir. Küçük ölçekte kısmen kaybolsalar bile logonun temel mesajı değişmez. Kafatası biçimi tanınmaya devam eder. Bu özellik, logonun mobil uygulama ikonlarında, web arayüzlerinde ve farklı ekran çözünürlüklerinde uygulanmasını kolaylaştırır. Ayrıca mavi zemin ve beyaz figür tercihi, tek renkli veya negatif kullanım gibi alternatif uygulamalara da uyum sağlayabilecek bir temel sunar.

Bu unsurlar bir arada değerlendirildiğinde ApeCoin logosu, sade kompozisyonu, güçlü şekil zemin ayrımı, kontrollü renk kontrastı ve yeniden üretimi kolay çizgi dili ile meme coin alanında daha kurumsal bir görsel konumlanmaya yönelik bir örnek olarak görülebilir. Logo, sevimlilik odaklı maskotlardan farklı biçimde, iskelet figürü üzerinden çalışan simgesel bir yapı kurar ve bu yapı hem dijital kültürdeki *ape* ikonografisiyle hem de kripto para projelerinin ihtiyaç duyduğu tutarlı marka görünümüyle uyumlu bir görsel kimlik sunar.

4.5 Simon's Cat Figürü

Görsel 7. CoinMarketCap, *SimonsCat*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.

Simon's Cat Coin logosu, dairesel bir zemin üzerinde yer alan tek bir kedi figüründen oluşur (www.simonscat.com). Merkezde konumlanan karakter, siyah konturlarla çizilmiş beyaz bir kütle olarak tasarlanmıştır. Baş ve gövde ayrıntılı olarak ele alınmaz, figür tekil bir form olarak algılanır. Gölgeleme kullanılmaması ve çizgi kalınlığının genel olarak sabit tutulması, görseli sade bir silüet düzeyine yaklaştırır. Daire formu bu silüeti çerçeve içine alır ve karakteri tek bakışta tanınabilen bir sembol konumuna getirir (Görsel 7). Arka planın renk ile doldurulması figürü havada asılı duran bir çizim olmaktan çıkarır ve logoyu bütünlüklü bir kompozisyon haline getirir.

Yüz tasarımı, logonun anlam katmanını taşıyan ana öğedir. Büyük ve yuvarlak gözler dikkat merkezini oluşturur. Göz içindeki siyah alan ve küçük parlaklık noktaları bakışa belirginlik kazandırır. Ağız çizgisi ve ağız çevresindeki küçük işaretler, karaktere şaşkınlığa yakın bir ifade verir. Bu ifade açık bir neşe ya da kaygı göstermez. Bu nedenle tek bir duyguya sabitlenmiş değildir. Kullanıcı, bağlama göre bu ifadeyi farklı biçimlerde yorumlayabilir. Simon's Cat animasyonlarında yer alan ani tepkiler ve gündelik durumlar düşünüldüğünde bu belirsiz ama hareket çağrışımı içeren yüz, karakterin önceki ikonografisiyle uyumlu görünür ve ikonografik süreklilik sağlar.

Logoda metinsel bir öğe bulunmadığı için tipografik hiyerarşi oluşmaz. Görsel alan, şekil ve zemin ilişkisi üzerinden düzenlenmiştir. Arka plandaki kırmızı dairesel yüzey, beyaz figürü güçlü bir karşıtlıkla öne çıkarır. Siyah konturlar hem figürün sınırlarını belirler hem de kırmızı ve beyaz renk alanları arasında çerçeve görevi görür. Üç renkli bu yapı, ekran üzerinde yüksek okunurluk sağlayan net bir şekil zemin ayrımı üretir. Kırmızı arka plan tek ton halinde algılanır ve gözün odağını dağıtacak ek detaylar içermez. Bu durum izleyicinin dikkatini doğrudan karaktere yönlendirir.

Çizgisel dilin ve renk paletinin sınırlı tutulması, logonun ölçeklenebilirliğini destekler. Figür ince detaylardan arındırıldığı için küçük boyutlara indirildiğinde de ana formunu korur. Kalın kontur çizgileri ve geniş renk yüzeyleri, mobil uygulama ikonları ve profil görselleri gibi alanlarda formun parçalanmasını engeller. Bu yapı, karakterin farklı boyutlarda ve farklı dijital ortam türlerinde uygulanmasını teknik olarak kolaylaştırır. Aynı zamanda kullanıcıların figürü yeniden çizmesine ve alternatif versiyonlar üretmesine elverişli bir temel sunar. Bu durum, mem kültüründeki yeniden üretim ve dönüştürme süreçleriyle uyumludur.

Bu özellikler birlikte düşünüldüğünde Simon's Cat Coin logosu, animasyon kökenli bir karakterin çizgi estetiğini koruyan, belirgin renk kontrastına dayalı ve yeniden üretilebilirliği yüksek bir görsel kimlik örneği oluşturur. Karakterin ifadesi kesin bir duyguya bağlanmadığı için farklı bağlamlarda yeniden kullanılabilir. Bu esneklik, meme coin bağlamında dolaşıma girmesi ve topluluk içinde benimsenmesi açısından işlevsel bir avantaj sağlar. Logo, ayrıntıya yüklenmeyen ama tanınabilirliği yüksek yapısıyla hem animasyon mirasını sürdürür hem de dijital ekonomi alanında kullanılabilir bir sembol işlevi üstlenir.

Sonuç

Bu çalışma internet mizahı ürünleri ile kripto para ekosistemi arasındaki kesişim noktasında yer alan meme coin hayvan figürlerinin görsel tasarımını incelemiştir. İnceleme biçim, kompozisyon, tipografik hiyerarşi, şekil zemin ilişkisi, renk ve ölçeklenebilirlik ölçütleri üzerinden yürütülmüş ve Doge, Pepe, Pengu, Ape ile Simon's Cat figürleri karşılaştırmalı olarak değerlendirilmiştir. Çözümleme sonuçları, meme coin figürlerinin yalnızca teknik birer logo olarak değil, dijital mizah kültürü ile topluluk temelli kullanım biçimlerinin kesiştiği görsel göstergeler olarak işlediğini göstermektedir.

Öncelikle biçim ve kompozisyon düzeyinde tüm figürlerin sadeleştirilmiş, kolay tanınabilir ve silüet düzeyinde ayırt edilebilir yapılarla sahip olduğu görülmüştür. Dairesel coin formu Doge, Pepe, Ape ve Simon's Cat örneklerinde ortak bir çerçeve olarak kullanılmış, Pengu ise boş zemin üzerinde merkezde konumlanan tekil bir figür olarak ele alınmıştır. Bu yapı memlerin tekrarlanabilir ve yeniden üretilebilir olma niteliğiyle uyumlu bir görsel süreklilik sağlamaktadır. Baş ve gövdenin ayrıntılardan arındırılması, çizgisel yoğunluğun düşük tutulması ve bakışın tek bir odak noktasına yönlendirilmesi figürlerin hem küçük ikonlarda hem de geniş ekran yüzeylerinde kimliklerini korumasını sağlamaktadır. Böylece internet mizahına özgü yalın çizgi estetiği ile kripto projelerinin ihtiyaç duyduğu marka istikrarı aynı tasarım zemininde buluşmaktadır.

Tipografik hiyerarşi ve şekil zemin ilişkisi figürlerin mem kökeni ile kripto para kimliği arasındaki dengenin nasıl kurulduğunu göstermektedir. Doge ve Pepe örneklerinde coin adı ve işareti figürle birlikte kullanılmış, D harfi ya da dış tipografik halka aracılığıyla parasal kimlik ön plana çıkarılmıştır. Ape ve Simon's Cat logolarında ise tipografik öğe kullanılmamış, kimlik doğrudan figürün kendisine yüklenmiştir. Şekil zemin ayrımında yüksek kontrastlı renkler, net konturlar ve sınırlı arka plan detayları tercih edilmiş, böylece figürlerin ekran üzerinde hızlıca seçilebilmesi ve farklı arayüzlere uyum sağlaması mümkün hale

gelmiştir. Bu tercihler memlerin hızlı algılanabilir olma gerekliliğiyle kripto projelerinin görünürlük ve okunurluk ihtiyaçlarının örtüştüğü bir tasarım mantığını yansıtmaktadır.

Renk kullanımı açısından incelendiğinde figürlerin hem internet mizahına özgü sevimlilik ve yakınlık etkisini hem de finansal alana özgü değer çağrışımlarını birlikte taşıdığı görülmektedir. Doge logosundaki altın tonları parasal değeri ve coin imgesini güçlendirirken Shiba Inu figürünün yumuşak renkleri mem kökenli mizahi yakınlığı sürdürmektedir. Pepe’de yeşil tonları karakterin internet kültüründeki bilinen kimliğini korurken metalik çerçeve itibar ve sahiplik vurgusunu destekler. Pengu ve Simon’s Cat örneklerinde sınırlı palet ve güçlü renk kontrastları sevimlilik, erişilebilirlik ve yeniden düzenlenebilirlik özelliklerini öne çıkarır. Ape logosunda mavi beyaz karşıtlığı daha kurumsal ve mesafeli bir etki üretir ve figürü sevimli maskottan çok simgesel bir işaret konumuna taşır. Bu çeşitlilik meme coin alanında tekil bir estetik kalıptan çok, mem kültüründen beslenen ancak farklı marka stratejilerine uyarlanan bir görsel dil bulunduğunu göstermektedir.

Ölçeklenebilirlik ölçütü figürlerin dijital dolaşımında yeniden üretilebilirlik ve yayılabilirlik potansiyelini ortaya koymaktadır. İncelenen tüm logolarda ayrıntı düzeyi bilinçli biçimde sınırlandırılmış, konturlar belirgin tutulmuş ve gölgelendirme minimuma indirilmiştir. Bu durum logoların mobil uygulama ikonlarından sosyal medya profil görsellerine kadar farklı bağlamlarda bozulmadan kullanılmasını sağlamakta, aynı zamanda kullanıcıların bu figürleri basit dijital araçlarla yeniden üretmesini kolaylaştırmaktadır. Memlerin çoğalma ve varyasyon mantığı bu tasarım tercihleriyle doğrudan ilişkilidir. Figürler hem marka sahibi kurumlar tarafından hem de kullanıcı toplulukları tarafından yeniden bağlama sokulmaya elverişli bir görsel altyapı sunmaktadır.

Genel olarak değerlendirildiğinde meme coin hayvan figürleri internet mizahının yalın, hızlı ve tekrar edilebilir anlatım biçimlerini kripto para projelerinin görsel kimlik gereksinimleriyle bir araya getiren hibrit bir tasarım alanı oluşturmaktadır. Doge ve Pepe gibi figürler mem kökenli görsel mirası sürdürürken coin formu ve tipografik çerçeve aracılığıyla finansal işaret düzenine eklemlenmektedir. Pengu ve Simon’s Cat sevimlilik ve nötr ifade üzerinden esnek bir mizah alanı açmakta, Ape ise iskelet formu ve sınırlı renk paletiyle daha kurumsal, simgesel bir konumlanmaya yönelmektedir. Bu farklılaşmalar meme coin görsel kültürünün tek tip bir mizah estetiğine indirgenemeyeceğini, aksine dijital toplulukların kimlik kurma biçimlerine göre yeniden biçimlenen çok katmanlı bir yapı taşıdığını göstermektedir.

Çalışmanın gözlemediği sonuçlar meme coin olgusunun yalnızca piyasa hareketleri ve teknik altyapı üzerinden anlaşılmasının yetersiz kaldığını ortaya koymaktadır. Mem ve caps kültürüyle şekillenen görsel anlatım kalıpları, toplulukların ortak referanslar etrafında birleşmesine ve projelere duygusal anlam yüklemesine aracılık etmektedir. Bu nedenle meme coin figürleri dijital mizah, tasarım kültürü ve ekonomik değer üretimi arasında kurulan yeni ilişkileri görünür kılan kritik bir inceleme alanı sunmaktadır.

Kaynakça

- Aktaş, Ö. (2016). Bir İletişim Yöntemi Olarak Caps/Memes, *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(14), (s.1-14).
- Arnheim, R. (1974). *Art and visual perception: A psychology of the creative eye* (New version, 2nd ed.). University of California Press
- Behrens, R. R. (1998). Art, design and Gestalt theory. *Leonardo*, 31(4), (s.299–303).
<https://doi.org/10.2307/1576669>
- Dawkins, R. (2007). *Gen bencildir* (A. Ü. Müftüoğlu, Çev.). TÜBİTAK Popüler Bilim Kitapları. (Orijinal eser 1976’da yayımlanmıştır)
- Haykır, O., & Yağlı, I. (2022). Speculative bubbles and herding in cryptocurrencies. *Financial Innovation*, 8, 78, 1–33. <https://doi.org/10.1186/s40854-022-00383-0>
- Itten, J. (1970). *The elements of color: A treatise on the color system of Johannes Itten*. John Wiley & Sons.
- Johnson, F. (2022), February 15). *What is a responsive logo?* A Dozen Eggs.
<https://www.adozeneggs.co.uk/insights/what-is-a-responsive-logo/>

- Kırık, A. M., & Saltık, R. (2017). Sosyal medyanın dijital mizahı: İnternet meme/caps. *Atatürk İletişim Dergisi*, 12, (s.98–119).
- Long, H.W., Wong, N.M., Cai, W. (2025). Bridging culture and finance: A multimodal analysis of memecoins in the Web3 ecosystem. *Companion Proceedings of the ACM Web Conference 2025*. <https://doi.org/10.1145/3701716.3715561>
- Lupton, E. (2024). *Thinking with type: A critical guide for designers, writers, editors, and students* (3rd ed.). Princeton Architectural Press
- Nani, A. (2022). The doge worth 88 billion dollars: A case study of Dogecoin. *Convergence: The International Journal of Research into New Media Technologies*, 28(6), 1719–1736. <https://doi.org/10.1177/13548565211070417>
- Shifman, L. (2014). *Memes in digital culture*. MIT Press.
- Simon's Cat. (2024). *History of Simon's Cat*. <https://simonscat.com/history>
- Stencel, A. (2025). *What is a meme coin? Dogecoin to the moon*. The Polish Journal of the Arts and Culture. New Series, 22(2), 101–144. <https://doi.org/10.4467/24506249PJ.25.007.22407>
- Stencel, A. (2023). *What is a meme coin? Dogecoin to the moon!* HAL Open Science. <https://hal.science/hal-04360574v1>
- Wong, W. (1993). *Principles of form and design*. John Wiley & Sons.
- Yılmaz, Ç. (2017). İnternet-ortamı mem çalışmaları: Uluslararası alanyazına bir bakış ve Türkiye'deki olanaklar. *Global Media Journal TR Edition*, 8(15), (s.182–201).

Görsel Kaynaklar

- Görsel 1.** Imgflip, Richard Dawkins, *Meme*, 2016
<https://imgflip.com/i/1hqu1d>
- Görsel 2.** Habertürk. (2014). “Mahmut Tuncer capsleri” (Çevrimiçi görsel).
<https://www.haberturk.com/galeri/yasam/439711-mahmut-tuncer-capsleri-mahmut-tuncer-komik-capsleri-komik-capsler-halay-capsleri/1/7>
- Görsel 3.** CoinMarketCap, *Dogecoin*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.
<https://coinmarketcap.com/tr/currencies/dogecoin/>
- Görsel 4.** CoinMarketCap, *PepeCoin*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.
<https://coinmarketcap.com/tr/currencies/pepecoin/>
- Görsel 5.** CoinMarketCap, *Pudgy Penguins*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.
<https://coinmarketcap.com/tr/currencies/pudgy-penguins/>
- Görsel 6.** CoinMarketCap, *ApeCoin*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.
<https://coinmarketcap.com/tr/currencies/apecoin-ape/>
- Görsel 7.** CoinMarketCap, *SimonsCat*, 2025 (Dijital platform ekran görüntüsü). CoinMarketCap.
<https://coinmarketcap.com/tr/currencies/simonscat/>